

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Банківська система Польщі

1. Історія центрального банку в Польщі
2. Діяльність центрального банку Польщі
3. Розвиток банківської системи Польщі

- Січень 1924 р. – Сейм Польщі здійснив грошову реформу.
- Квітень 1924 р. – В обіг було введено злотий, що замінив польську марку.
- 1924 р. – Створено Банк Польщі (попередник Національного Банку Польщі)

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА**

Банк Польщі

**20 січня 1924 р. був
прийнятий Статут Банку
Польщі**

**Здійснювати операції
дана інституція
розпочала 28 травня
1924 р.**

**Діяльність банку
здійснював Комітет з п'
яти чоловік.**

**Був створений як
незалежне приватне
акціонерне товариство**

Важливим інститутом другої Республіки став Національний банк Польщі, який розпочав свою діяльність в 1945 р. Він був заснований як державний банк під керівництвом міністра фінансів. До НБП незабаром було залучено блискучих фахівців, у тому числі колишніх співробітників Банку Польщі. Спочатку НБП функціонував згідно принципів, узятих із Статуту свого попередника. Передбачалося, що НБП буде банком-емітентом, що не бере участі в прямому фінансуванні підприємств. Проте, вже на початку 1946 р. НБП було доручено фінансовий нагляд і пряме фінансування вугільної і текстильної промисловості, металургії.

НБП брав участь в заходах, що сприяли раціоналізації економіки: організація безготівкових розрахунків; обслуговування бюджету; управління валютними

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

У Польщі наприкінці 80-х років, після кількох десятиліть функціонування централізованої однорівневої банківської системи, була створена дворівнева банківська система.

**POLSKA
POLAND**

NBP

Narodowy Bank Polski

**НБП є центральним банком
Республіки Польщі, має статус
юридичної особи і право
використовувати печатку із
державним гербом, має
відокремлене майно, що є об'
єктом права державної власності
та перебуває у його повному
господарському виданні.**

Статус та стан НБП є наслідком наступних чинників:

- **зміни банківського законодавства**, яке створило підстави побудови дворівневої системи і зміцнило його становище в економічній системі Польщі.
- **ринкова трансформація економіки**, яка, з одного боку, дала можливість інтенсифікації процесу змін у самому банківському секторі, а з другого боку, створила умови для розвитку ринкових форм здійснення трансакцій між банками та суб'єктами господарювання, а також між комерційними банками та центральним банком.
- **адаптація до нових умов функціонування європейського фінансового сектора**, а також до норм, розроблених в рамках процесу монетарної інтеграції Європейського Союзу.

Відмінності банківської системи Польщі за наступними критеріями:

1. Принципи побудови комерційних банків

Принцип універсальності

2. Підходи до організації банківського нагляду

Модель єдиного нагляду

3. Правова форма і власність на капітал ЦБ країни

ЦБ є державним і капітал належить державі

4. Ступінь незалежності ЦБ від виконавчої влади

ЦБ є за законом підзвітний законодавчим органом

5. Можливість уряду користуватися коштами ЦБ

Пряме кредитування держави

Емісійного
банку

Банк банків

Центральни
й банк
держави

•Емісійний банк

НБП має виключне право емісії банкнот і монет, які є законними платіжними засобами в Польщі. Польський Національний банк визначає розмір емісії і часу випуску, для яких ліквідність несе відповідальність. Крім того, грошові потоки організовує і регулює кількість грошей в обігу.

НБП грає по відношенню до банку регулятивних функцій, які призначені для забезпечення безпеки депозитів банків та стабільності банківського сектора. Організовує розрахунково-касові системи, поточні міжбанківських розрахунків і бере активну участь у міжбанківському грошовому ринку. Польський Національний банк відповідає за стабільність і безпеку всієї банківської системи, виступає в якості банку банків, а також здійснює нагляд за платіжними

•Банк банків

•Центральний державний
банк

**НБП надає банківські
послуги в державний
бюджет, стверджує,
банківські рахунки та
центральні державні
установи, державні
фонди і державні
установи і здійснює
свої платіжні
доручення.**

Основні завдання Національного банку

Польщі

розробка проектів
концепції грошової
політики

здійснення нагляду
за правильним
функціонуванням
банківської системи

емісія грошових
знаків

надання кредитів
комерційним банкам

використання
інструментів
грошової політики
для реалізації її засад

організація та
проведення
грошових
розрахунків

розпорядження
девізними резервами

Основні завдання Національного банку

забезпечення
економіки валютними
резервами

Польщі
проведення
банківського
обслуговування
державного бюджету

регулювання
ліквідності банків та
їх рефінансування

організація обороту
іноземної валюти

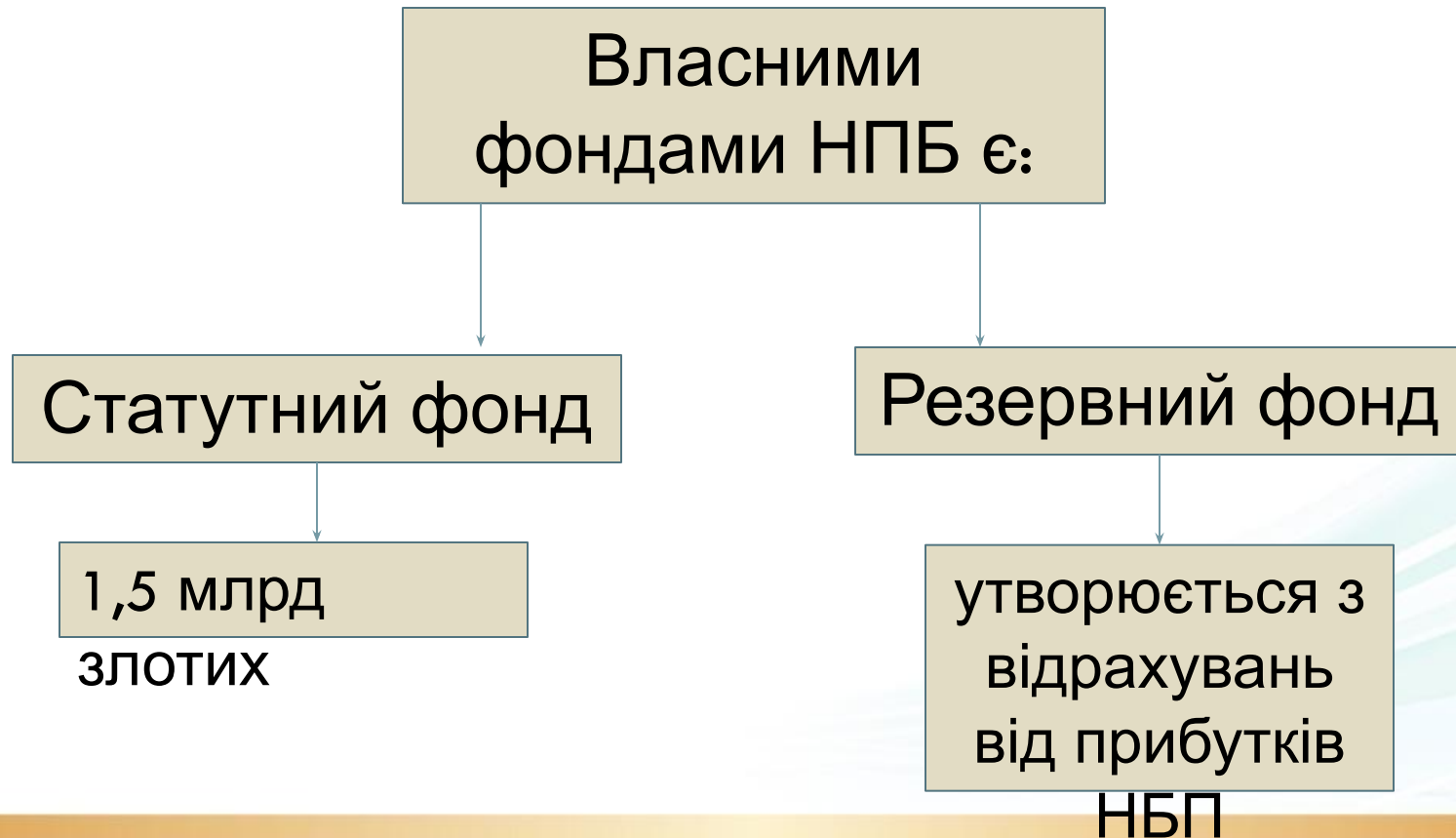
проведення валютної
діяльності в межах,
окреслених
законодавством

формування умов,
необхідних для
розвитку банківської
системи

підготовка звітного
платіжного балансу
та звіту про зовнішні
зобов'язання
держави

НБП здійснює власну фінансову діяльність на основі річного фінансового

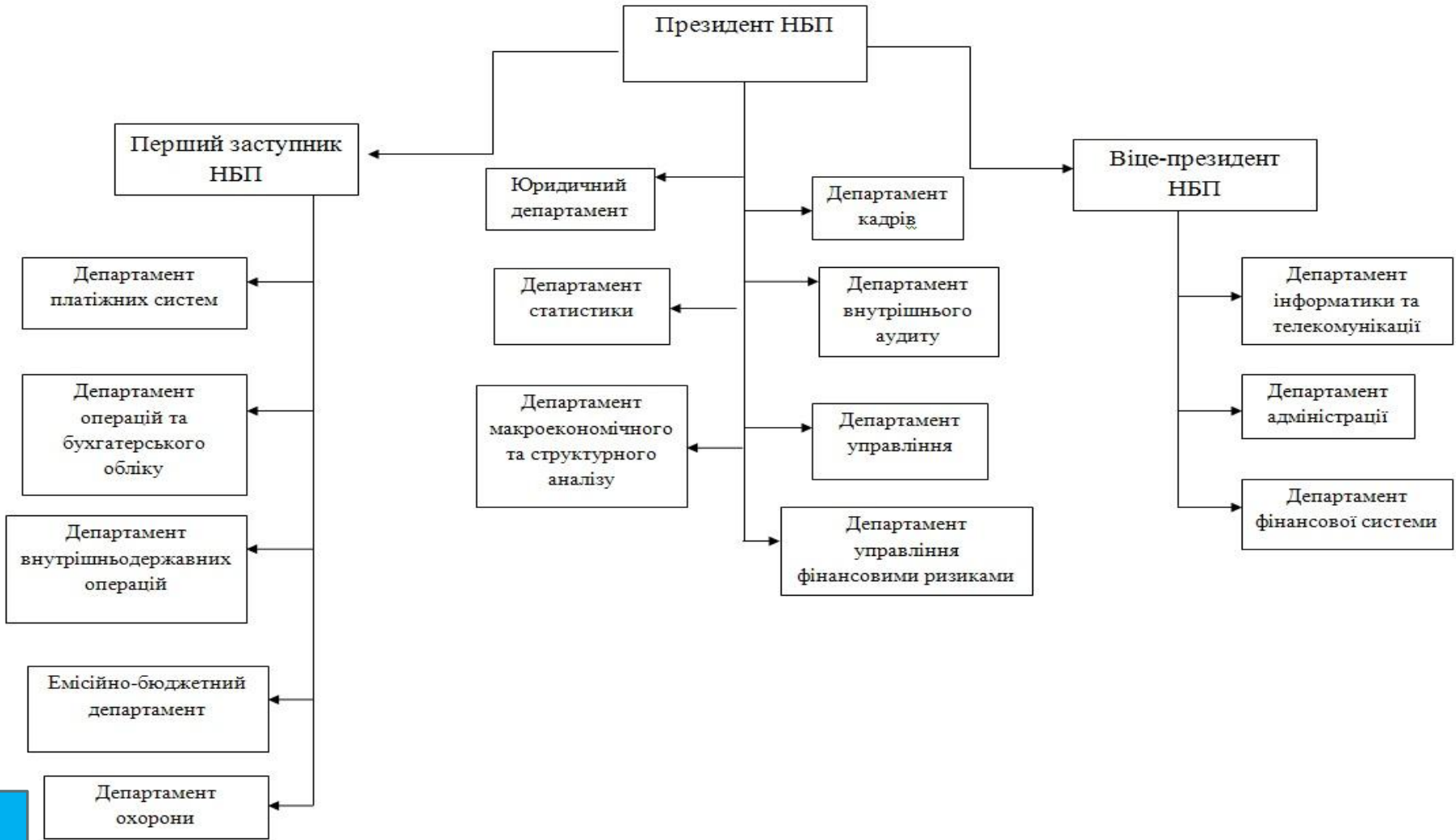

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

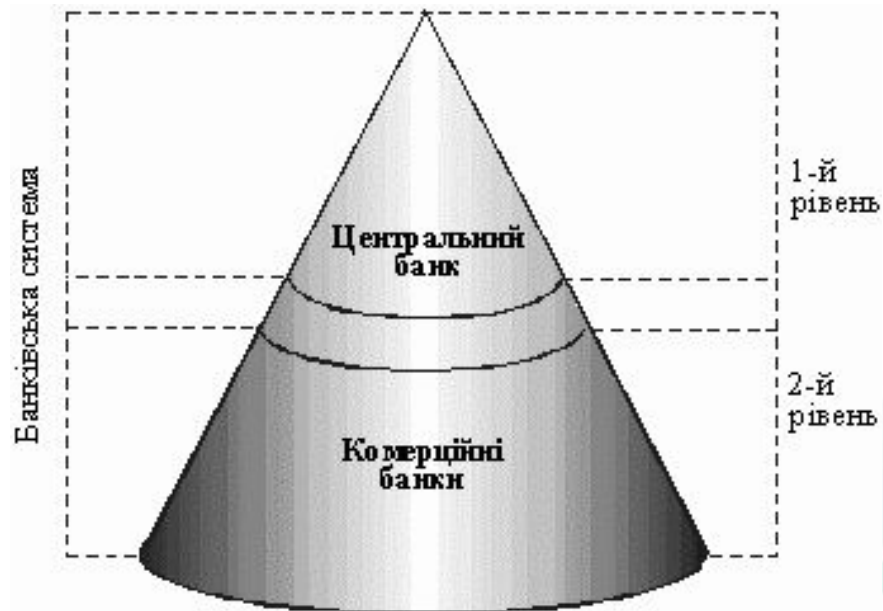

Організаційна структура Національного банку Польщі

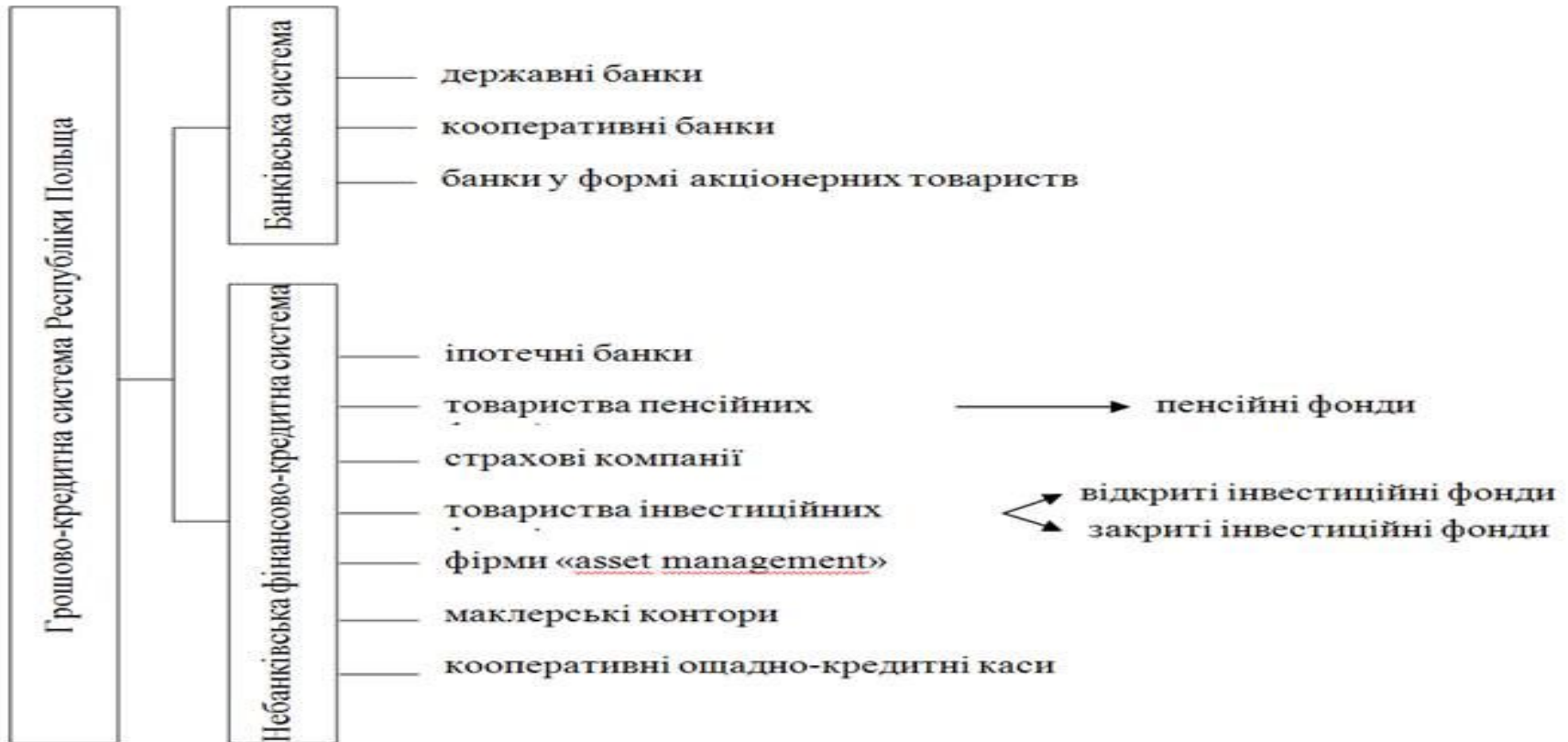

Група банківської системи

Інфраструктура грошово-кредитної системи Польщі

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Комерційні банки	54	58	60	61	67	64	67	66
Об'єднання банків	3	3	3	3	3	3	3	2
Кооперативні банки	596	588	584	581	579	576	576	574
Кооперативні ощадно-кредитні каси	83	76	70	67	62	62	59	59
Страхові компанії	69	68	65	67	66	65	63	61
Інвестиційні фонди	154(20)	190(23)	241(26)	277(33)	319(39)	369(43)	417(50)	484(50)
Пенсійні фонди	15	15	15	15	14	14	14	14
Маклерські контори	40	42	47	53	58	59	64	65

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Ринок

Банки з переважаючим державним капіталом виступають в Польщі у трьох групах:

1. Банк, що функціонує у організаційно-правовій формі державного підприємства. На сьогодні у Польщі діє лише один державний банк – Bank Gospodarstwa Krajowego (Банк вітчизняного господарства) у Варшаві (100% державного капіталу).

2. Банки – акціонерні товариства, що знаходяться під контролем держави – РКО Bank Polski S.A. (51,75% акцій) і Bank Gospodarki Żywnościowej S.A. (43,50% акцій) Суттєве значення у польській банківській системі відіграє РКО Bank Polski S.A. (1919 рік створення). З точки зору функцій національного депозитарію заощаджень фізичних осіб він є інституцією публічної довіри.

3. Банки – акціонерні товариства, посередньо контрольовані державою, тобто акціонерні товариства, в яких держава володіє значним пакетом акцій.

- Активи комерційних та кооперативних банків і асоціацій в Польщі в 2004-2011 роках (у млрд.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Комерційні банки	499,7	539,3	624,0	727,1	963,2	977,2	1062,1	1188,3
Кооперативні банки та асоціації	38,8	47,1	57,8	65,7	75,9	82,4	96,4	106,1

- Активи комерційних та кооперативних банків і асоціацій в Польщі в 2004-2011 роках (у млрд. грн.)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Комерційні банки	1251,7	1350,9	1563,1	1821,4	2412,8	2447,9	2660,6	2976,7
Кооперативні банки та асоціації	97,2	117,9	144,8	190,1	206,4	241,5	241,5	265,8

Країна	Активи/ВВП			Кредити/ВВП			Депозити/ВВП		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Польща	78,8	81,7	85,0	46,2	47,7	50,4	41,5	43,1	45,2

Активи: кредити та аванси банківського сектора в фінансовий сектор в національній валюті та іноземній валюті.

Кредити: банківський сектор депозитів клієнтів в національній та іноземній валютах.

Депозити: ці дані також включають позики небанківських кредитно-фінансових установ і депозити цих структур.

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ПІДГОТУВАЛА ДМИТРЕНКО КАРІНА

Дякую за увагу!